

VOORTOETS ORIËTERENDE FASE NB-WET 1998

Project	: Bestemmingsplan Molenstraat - Dreefstraat
Datum	: 13 oktober 2015
Referentie	: 150535n10
Onderwerp	: Voortoets oriënterende fase in kader van de Natuurbeschermingswet 1998
Behandeld door	: Dhr. ing. T.A.B.M. de Kousemaeker

Inleiding

De gemeente Waalre is voornemens om de bestemming van gronden die zijn gelegen tussen de Molenstraat en de Dreefstraat, gelegen aan de westzijde van Waalre-dorp, te wijzigen. In het vigerende bestemmingsplan hebben deze gronden de bestemming 'Agrarisch met landschappelijke waarde 1'. Voorgenomen wordt om deze bestemming te wijzigen in 'Wonen', 'Verkeer' en 'Tuin', ten behoeve van de ontwikkeling van een woningbouwlocatie. Beoogd wordt één samenhangend woongebied te realiseren met 42 vrijstaande woningen in een groenstedelijk woonmilieu. Ten behoeve van de bestemmingswijziging wordt een nieuw bestemmingsplan opgesteld. In het kader daarvan dienen de mogelijke effecten van de voorgenomen ontwikkeling op Natura 2000-gebieden in beeld te worden gebracht. Dit gebeurt in de vorm van de voortoets, een oriënterende fase in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998. Het doel van de voortoets in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 is om vast te stellen in hoeverre de voorgenomen ontwikkeling kan leiden tot een significant negatief effect op de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied. Indien een significant negatief effect op een Natura 2000-gebied op basis van deze voortoets niet op voorhand kan worden uitgesloten, dan is een aanvullende toets in de vorm van een verslecheringtoets en/of een passende beoordeling noodzakelijk.

Uitsnede van de verbeelding van het ontwerp bestemmingsplan "Molenstraat – Dreefstraat" te Waalre-dorp. Binnen het plangebied wordt de ontwikkeling van 42 vrijstaande grondgebonden woningen voorgestaan. Daarnaast zijn enkele bestaande woningen aan de Smeleweg en de Dreefstraat conserverend bestemd. Ten oosten van het gebied ligt het bestaand stedelijk gebied van Waalre, ten westen van het gebied ligt een hoofdzakelijk agrarisch landschap.

Toetsingskader en Natuurbeschermingswetgebieden

Toetsingskader

De Natuurbeschermingswet 1998 (Nbwet) biedt de juridische basis voor de bescherming van gebieden in Nederland. Internationale verplichtingen uit de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn, maar ook verdragen als bijvoorbeeld het Verdrag van Ramsar (Wetlands) zijn hiermee in nationale regelgeving verankerd. De Nbwet onderscheidt twee categorieën beschermde gebieden: Natura 2000-gebieden en Beschermd natuurmonumenten. Onder Natura 2000-gebieden vallen de gebieden die op grond van de Vogelrichtlijn en/of Habitatrichtlijn zijn aangewezen. Voor al deze gebieden gelden instandhoudingsdoelen. De essentie van het beschermingsregime voor deze gebieden is dat deze instandhoudingsdoelen niet in gevaar mogen worden gebracht. Om dit toetsbaar te maken kent de Natuurbeschermingswet voor projecten en andere handelingen die gevolgen voor soorten en habitats van de betreffende gebieden zouden kunnen hebben, een vergunningplicht (artikel 19d Nbwet). Ook projecten of handelingen die buiten het Natura 2000-gebied plaats vinden kunnen zonder vergunning verboden zijn als er negatieve effecten door 'externe werking' kunnen optreden. Beschermd Natuurmonumenten kennen een nationale aanwijzingsgrondslag op basis van natuurschoon en natuurwetenschappelijke betekenis. Ook voor het aantasten van de wezenlijke kenmerken van deze Beschermd natuurmonumenten geldt een vergunningplicht (Artikel 16 Nbwet). Voor Natura 2000-gebieden die vroeger een Beschermd natuurmonument waren, gelden niet alleen de instandhoudingsdoelen ter uitvoering van de Habitatrichtlijn en de Vogelrichtlijn, maar ook de oude doelen met betrekking tot natuurschoon of de natuurwetenschappelijke betekenis. Deze zogenaamde 'oude doelen' stammen uit de tijd dat het gebied een Beschermd natuurmonument was. Tot dusverre gold voor die oude doelen het beschermingsregime van de Habitatrichtlijn, terwijl die richtlijn daartoe niet verplicht. Voor beide soorten doelstellingen komen als gevolg van de Crisis- en Herstelwet aparte beschermingsregimes te gelden.

- Oude doelen: voor deze doelen komt het lichtere regime voor beschermde natuurmonumenten te gelden.
- Natura 2000 doelen: voor deze doelen blijft het huidige regime van de Natuurbeschermingswet van toepassing.

De voorliggende rapportage beschrijft de resultaten van een oriëntatiefase van de habitattoets, dat wil zeggen een verkennend onderzoek naar de effecten op beschermde natuurgebieden (waaronder wij in dit rapport verstaan: Natura 2000- gebieden en Beschermd Natuurmonumenten). De centrale vraag van deze toetsing is: bestaat er een reële kans op significante negatieve effecten op beschermde natuurgebieden of kan het optreden van significant negatieve effecten met zekerheid worden uitgesloten?

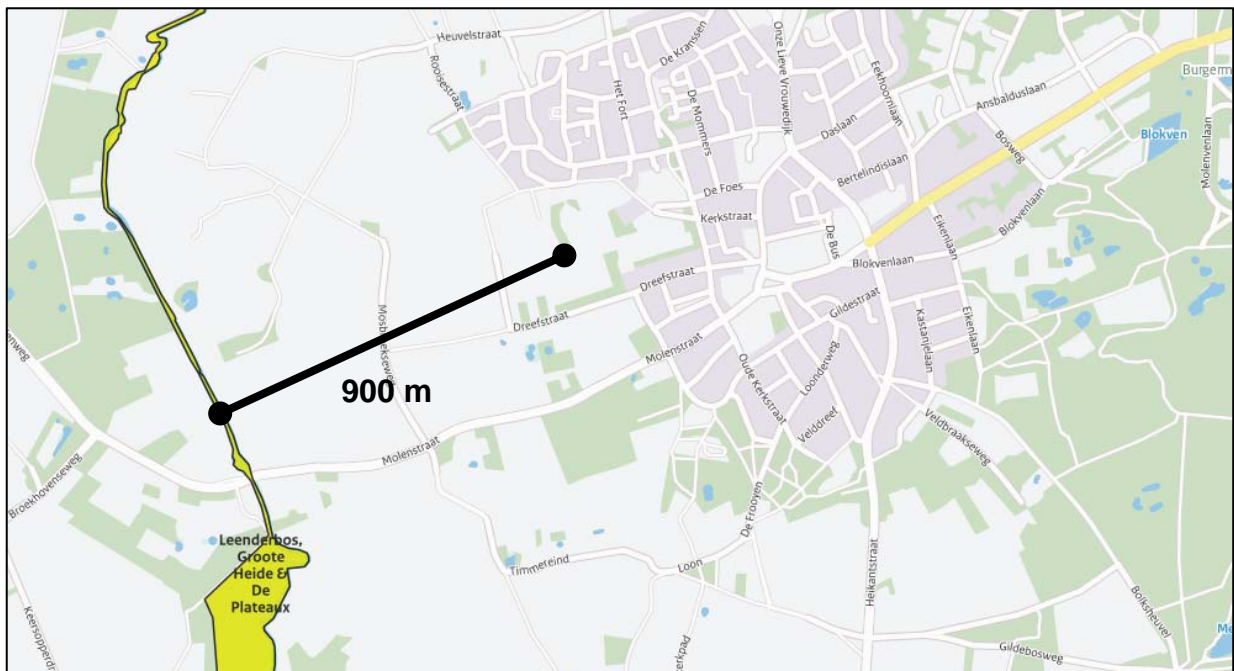
De uitkomsten van het onderzoek kunnen als volgt zijn:

- er treden met zekerheid geen effecten op; er is geen vergunning op grond van de Nbwet nodig en evenmin aanvullende maatregelen. Wel wordt aanbevolen de conclusies van dit onderzoek aan het bevoegd gezag voor te leggen.
- significant negatieve effecten kunnen niet worden uitgesloten. Voor activiteiten die (mogelijk) een significant hebben is een vergunning nodig, die kan worden aangevraagd op basis van een "passende beoordeling" en na het doorlopen van de ADC-toets. Vooroverleg met het bevoegd gezag is noodzakelijk.

- er zijn (mogelijk) wel effecten, maar die zijn beperkt en zeker niet significant, het bevoegd gezag bepaalt of er vergunning nodig is. In de vergunningsvoorschriften kunnen maatregelen worden opgelegd om negatieve effecten te verminderen of te voorkomen. Deze maatregelen zijn niet nodig om significante effecten te voorkomen.

Natuurbeschermingswetgebieden in de omgeving van het plangebied

In de omgeving van het plangebied ligt, op circa 900 meter afstand, de rivier De Dommel, die onderdeel uitmaakt van het Natura 2000 gebied 'Leenderbos, Grootte Heide en de Plateaux'. Op grotere afstand van het plangebied liggen andere tot dit gebied behorende natuurgebieden.

Ligging plangebied ten opzichte van het Natura 2000 gebied 'Leenderbos, Grootte Heide en de Plateaux'

Effectbepaling

Inleiding

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de vraag in hoeverre het nabij gelegen Natura 2000-gebied 'Leenderbos, Grootte Heide en de Plateaux' negatief beïnvloed kan worden vanuit de voorgenomen ontwikkeling. Hierbij is onder meer gebruik gemaakt van de effectenindicator van het ministerie van EZ. De effectenindicator geeft generieke informatie over mogelijke effecten van de activiteit. Vanuit de effectindicator zijn diverse storingsfactoren ter beoordeling voorgesteld. Deze zijn hieronder op relevantie beoordeeld.

Oppervlakteverlies

Het bestemmingsplangebied 'Molenstraat – Dreefstraat' is gelegen op minimaal 900 meter ten oosten van de Dommel c.q. de begrenzing van het Natura 2000-gebied. Van oppervlakteverlies (kwalitatief of kwantitatief) is in het kader van het bestemmingsplan geen sprake.

Versnippering

In, op of direct rond de Dommel vinden in het kader van het bestemmingsplan geen ingrepen plaats die migratie of andere vormen van verplaatsing van flora en fauna kunnen belemmeren. De geprojecteerde woningbouwlocatie wordt aangelegd tegen de bestaande bebouwing van Waalre-dorp en buiten de begrenzing van het Natura 2000-gebied. Dit gebied is niet van belang als verbindend element tussen Natura 2000-gebieden. Van versnippering is dan ook geen sprake.

Verzuring

Verzuring speelt vooral een rol in kleine beekjes en bovenlopen daarvan, vooral als gevolg van verminderde invloed van grondwater. De Dommel kan niet als zodanig worden aangemerkt. Verandering in grondwaterstroom of afname daarvan in de richting van de Dommel vindt niet plaats. De belangrijkste bron van verzuring betreft NH₃, in Brabant vooral afkomstig van intensieve veeteelt. Door het wegvallen van het agrarisch gebruik en de kleinschalige melkveeteelt in het bestemmingsplangebied neemt de belasting met meststoffen af. Effecten samenhangend met verzuring op het Natura 2000 gebied als gevolg van wijziging van het bestemmingsplan kunnen worden uitgesloten.

Vermesting

Door toename van verkeer en bewoning van toekomstige bewoners is sprake van verhoogde uitstoot van stikstof (NO_x/NH₃). De veranderingen in de luchtkwaliteit als gevolg van de toename in verkeer en bewoning zijn beschouwd. Uit deze beschouwing blijkt dat de additionele depositie op voor stikstof gevoelige en zeer gevoelige habitats overal beneden de waarde van 0,051 mol N/ha/jaar ligt. De bijdrage van de depositie ten opzichte van de kritische depositiewaarden van de aanwezige habitattypen en de huidige achtergronddepositie bedraagt ongeveer 0,003% en is vergelijkbaar met het gewicht van één zandkorrel op een oppervlakte van twee voetbalvelden. Deze bijdrage is dermate laag, dat reële ecologische effecten volledig zijn uit te sluiten. De bijdrage is dermate laag dat zij ook geen extra inspanning vraagt ten aanzien regulier en herstelbeheer in het kader van instandhoudingsdoelstellingen.

Het habitatype H3260 Beken en rivieren met waterplanten waarvoor de Dommel is aangewezen, is ongevoelig voor stikstofdepositie, evenals de Habitatrichtlijn soorten waarvoor de Dommel als leefgebied functioneert, beekprik en (mogelijk) drijvende waterweegbree. Met betrekking tot beekprik en drijvende waterweegbree leidt de additionele depositie niet tot reële effecten. In de huidige en toekomstige situatie is de achtergronddepositie in de kilometerhokken waarin de Dommel is gelegen al beduidend lager dan de KDW. Los van het feit dat de habitattypen en soorten ongevoelig zijn voor stikstofdepositie, is gemiddeld genomen – de Dommel stroomt en het water vermengt zich - over dit traject geen sprake van overschrijding van de KDW (>2400). De additionele depositie als gevolg van het onderhavige bestemmingsplan is verwaarloosbaar. Negatieve effecten kunnen worden uitgesloten.

Verziltting

De belangrijkste bron van verziltting in het gebied wordt gevormd door strooizout. Strooizout wordt alleen in de wintermaanden voor korte perioden toegepast. Daardoor kunnen tijdelijk verhoogde chlorideconcentraties ontstaan binnen een zone van enkele meters langs de weg. Door uitspoeling treedt verdunning op en dalen de concentraties snel. Negatieve effecten op instandhoudingdoelen kunnen worden uitgesloten.

Verontreiniging

Als gevolg van het wegvallen van het agrarisch gebruik op de bouwlocaties komt een bron van verontreiniging met nutriënten, te weten toepassing van meststoffen, directe (kunstmest, uitrijden meststoffen) of indirecte (vee), te vervallen. Naleving vanuit de bodem zal in de loop van de jaren verminderen. Over de kwaliteit of kwantiteit van uitspoeling van meststoffen op deze percelen naar de Dommel zijn echter geen gegevens bekend. De toekomstige bebouwing wordt aangesloten op het bestaande DWA-rioolstelsel voor wat betreft het afvalwater. Het regenwater wordt volledig losgekoppeld van dit stelsel. Door deze koppeling neemt de bufferwaarde van het stelsel licht toe, wat een licht positief effect heeft op de overstortfrequentie (minder overstorten). Een negatief effect als gevolg van de productie en afvoer van vuilwater op de waterkwaliteit van de Dommel is derhalve niet aan de orde. Hemelwaterafvoer wordt afgescheiden van het DWA-rioolstelsel. De kwaliteit van het richting de Dommel stromende water verandert niet of wordt verbeterd door afname van de nutriëntenbelasting.

Verdroging

Het voorgenomen plan leidt niet tot verandering van kwaliteit of kwantiteit van de kwelstroom die vanuit de hogere gelegen zandgronden ten oosten van Waalre-dorp richting de Dommel loopt. Hemelwaterafvoer wordt volledig gescheiden van het DWA-rioolstelsel en kan infiltreren. Zelfs in de T=100 situatie bieden de hemelwaterafvoer voldoende buffering voor infiltratie van het hemelwater. Zowel de kwantiteit van de oppervlakteafstroom als infiltrerend hemelwater blijven gelijk aan de huidige situatie. Van verdrogende effecten van de voorgenomen plannen is derhalve geen sprake.

Stroomsnelheid

De stroomsnelheid van de Dommel verandert niet als gevolg van het plan. Daarmee samenhangende negatieve effecten kunnen worden uitgesloten.

Overstromingsfrequentie

Oever en maaiveld worden niet verlaagd, evenmin is sprake van het aanbrengen van verandering in afvoercapaciteit van de Dommel. De overstromingsfrequentie verandert niet als gevolg van het plan. Negatieve effecten als gevolg van verandering van de overstromingsfrequentie zijn niet aan de orde.

Verandering dynamiek substraat

De beekprik is gevoelig voor verandering van de dynamiek van het substraat. In of aan de Dommel vinden geen veranderingen of werkzaamheden plaats en de dynamiek van het substraat verandert niet als gevolg van vaststelling van het bestemmingsplan. Negatieve effecten kunnen worden uitgesloten.

Verstoring door geluid

De beekprik is mogelijk gevoelig voor verstoring door geluid. De woonwijk komt op ongeveer 900 meter van de Dommel. Locaties waar de beekprik voorkomt in de Keersop, onder andere bij Westerhoven, liggen op minder dan 150 meter van de bebouwing van dit dorp. De soort plant zich hier ook voort onder en rond bruggetjes over de Keersop. In de Dommel komt de beekprik voor bij knooppunt De Hogt, waar veel sprake is van verkeerslawaaï. Gesteld kan dan ook worden dat als gevolg van mogelijk geluid vanuit de bebouwing of recreanten geen verstoring optreedt.

Verstoring door licht

In of direct rond de Dommel wordt geen verlichting aangebracht. De aan te brengen openbare verlichting in het woongebied en verlichting vanuit woningen is op te grote afstand (minimaal 900 meter) van de Dommel aanwezig om effect te hebben op de Dommel. Bovendien zijn tussen de Dommel en het woongebied opgaande beplantingen aanwezig en gepland, die de uitstraling van verlichting in sterke mate dempen. Negatieve effecten kunnen worden uitgesloten.

Verstoring door trilling

Bepaalde soorten vissen en mogelijk ook de beekprik kunnen hinder ondervinden van trillingen. Bij bouw en aanleg van woningen zijn heiwerkzaamheden de belangrijkste en verst rijkende bron van trilling. Ten behoeve van de aanleg vinden geen heiwerkzaamheden plaats. Effecten van trillingen worden uitgesloten.

Optische verstoring

Onder optische verstoring wordt de aanwezigheid dan wel beweging van mensen en niet natuurlijke (bewegende) objecten verstaan. Optische verstoring kan optreden door toename van recreatie in het gebied nabij de Dommel. Het is niet uitgesloten dat de beekprik gevoelig is voor optische verstoring en een schrikreactie vertoont. Dit zal vooral plaatsvinden op locaties waar vaak mensen passeren, zoals de huidige over de Dommel. Mogelijk zal het aantal passanten op deze bruggen toenemen, maar indien de beekprik gevoelig is voor deze vorm van verstoring zal de soort ook momenteel niet voorkomen. Het is echter zeer de vraag of de beekprik gevoelig is voor optische verstoring, aangezien de soort paaigedrag vertoont onder en bij bruggetjes over de Keersop en daar niet gestoord lijkt te worden door aanwezigheid van mensen op de brug. Negatieve effecten zijn dan ook uit te sluiten.

Verstoring door mechanische effecten

Dit betreft een zeer diverse vorm van verstoring die samenhangt met menselijke (bouw)activiteiten en kan bestaan uit wervelingen, verandering van stroomsnelheden, trillingen e.d. Verstoring als gevolg van mechanische effecten in de waterkolom of onderwaterbodem kunnen een negatief effect hebben op de daarin aanwezige flora en fauna. De bouwactiviteiten vinden plaats op minimaal 900 afstand van de Dommel en van het optreden van mechanische effecten in de Dommel is dan ook geen sprake.

Verandering in populatiedynamiek

In de Dommel of elders in het Natura 2000 gebied vinden geen ingrepen plaats. Effecten samenhangend met verandering in populatiedynamiek zijn niet aan de orde.

Bewust veranderen soortsaamenstelling

Bewuste verandering van de soortsaamenstelling van het Natura 2000-gebied maakt geen onderdeel uit van het plan.

Conclusie

Negatieve effecten in de vorm van verstoring of verslechtering van de instandhoudingsdoelen, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten waarvoor het gebied is aangewezen kunnen worden uitgesloten. Het opstellen van een passende beoordeling of aanvragen van een vergunning van de Natuurbeschermingswet 1998 is niet noodzakelijk.